

CURTEA DE APEL CENTRU

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Teilor 4
e-mail: cac@justice.md, Tel.: /373 22/ 409 209

www.instante.justice.md

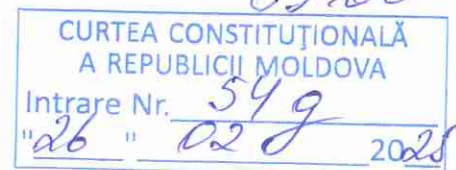
Curtea Constituțională a Republicii Moldova
Mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușeanu nr. 28, MD-2004

Colegiul Penal al Curții de Apel Centru vă remite sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată de avocatul Dumitru Buliga în cadrul examinării cererii de recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 09.01.2025, prin care a fost admis parțial demersul procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Costișanu Vitalie, privind prelungirea măsurii preventive - arestul preventiv în privința învinutului Solonari Mihail Mihail pe un termen de 30 zile, s-a aplicat măsura preventivă - liberarea provizorie sub control judiciar în privința învinutului Solonari Mihail Mihail, născut la 20.11.1985, pe un termen de 30 zile.

Anexă : Sesizarea pe 30 file

Judecătorul
Curții de Apel Centru

Silvia Cecan

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

2

A. Autorul excepției de neconstituționalitate

A.1. Persoană fizică

1. Buliga

2. Dumitru

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun

Procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Vitalie Costișanu, în cadrul cauzei penale nr. 2024590581, aflată la etapa urmăririi penale, a înaintat judecătorului de instrucție al Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana, demers privind prelungirea măsurii preventive – arestarea preventivă, pentru o perioadă de 30 zile, în privința învinutului Solonari Mihail Mihail.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana nr. 16-1486/2024 din 09.01.2025, judecătorul de instrucție a dispus, cităm:

Se admite parțial demersul procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Costișanu Vitalie, privind prelungirea măsurii preventive – arestul preventiv în privința învinutului Solonari Mihail Mihail pe un termen de 30 zile.

Se aplică măsura preventivă – liberarea provizorie sub control judiciar în privința învinutului Solonari Mihail Mihail, născut la 20.11.1985, pe un termen de 30 zile, din 09.01.2025 ora 20:00 până la 08.02.2025 ora 20:00.

Măsura preventivă alternativă – liberarea provizorie sub control judiciar aplicată în privința învinutului Solonari Mihail Mihail va fi însoțită de următoarele obligații:

- Să nu meargă în baruri și cluburi de noapte;
- Să comunice organului de urmărire penală sau, după caz, instanței de judecată orice schimbare a domiciliu;
- Să se prezinte în instanța de judecată ori de câte ori este citat;
- Să nu săvârșească acțiuni de natură să împiedice aflarea adevărului în procesul penal;
- Să nu intre în legătură cu persoanele implicate pe cauza penală;
- Să predea pașaportul judecătorului de instrucție.

Se eliberează Solonari Mihail Mihail din arest, din momentul pronunțării prezentei încheieri.

Se explică învinutului Solonari Mihail Mihail că potrivit prevederilor art. 193 alin. (1), (2) din Codul de procedură penală, liberarea provizorie poate fi revocată dacă se descoperă fapte și circumstanțe care nu au fost cunoscute la data admiterii cererii de liberare și care împiedică liberarea provizorie; învinutul cu rea-credință nu îndeplinește obligațiile stabilite sau a săvârșit o nouă infracțiune cu intenție. În cazul revocării liberării provizorii, persoana este supusă arestării preventive sau arestării la domiciliu.

Se eliberează mandat de aplicare a măsurii preventive – liberarea provizorie sub control judiciar în privința învinutului Solonari Mihail Mihail, pe un termen de 30 (treizeci) zile.

Inspectoratul de poliție Anenii – Noi în a cărui rază teritorială locuiește învinutul Solonari Mihail Mihail va efectua controlul asupra respectării de către acesta a obligațiilor stabilite de instanța de judecată.

Procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Vitalie Costișanu, a contestat cu recurs mandatul de aplicare a măsurii preventive – liberarea provizorie sub control judiciar în privința învinutului Solonari Mihail Mihail, la Curtea de Apel Centru, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana din 09.01.2025, emisă de judecătorul Grigore Manoli, privind admiterea parțială a demersului procurorului cu privire la prelungirea măsurii preventive sub formă de arest pe un termen de 30

zile, în privința învinutului Solonari Mihail, ca urmare fiind aplicată liberarea provizorie sub control judiciar pe un termen de 30 de zile, și prelungirea măsurii preventive – arestarea preventivă în privința învinutului Solonari Mihail, pe un termen de 30 de zile, iar procurorul se prevalează de dreptul de a declara un asemenea recurs în baza art. 311 alin. (1) din Codul de procedură penală, fiind astfel o incertitudine de constituționalitate în corelație cu art. 25 alin. (4) din Constituție și art. 5 § 4 din CEDO.

În fața Curții de Apel Centru a fost ridicată problema de neconstituționalitate a prevederilor art. 311 alin. (1) din Codul de procedură penală, în partea cuvântului „procuror”, text normativ din care s-ar releva dreptul procurorului de a contesta cu recurs încheierea judecătorului de instrucție privind refuzul aplicării și/sau refuzul prelungirii arestării, inclusiv privind liberarea provizorie, în corelație cu art. 25 alin. (4) din Constituție și art. 5 § 4 din CEDO, deși recursul procurorului este neîntemeiat, acesta urmează eventual să fie respins ca inadmisibil, deoarece procurorul conform art. 25 alin. (4) din Constituție și art. 5 § 4 din CEDO nu este în drept să declare recurs împotriva încheierii judecătorului de eliberare a persoanei din arest, iar prevederile art. 311 alin. (1) din Codul de procedură penală, exced cadrul constituțional și convențional în materia drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

C. Obiectul sesizării

Procurorul declarând recurs împotriva încheierii privind refuzul de a prelungi durata arestării preventive și liberarea provizorie a învinutului Solonari Mihail Mihail, și-a bazat dreptul la exercitarea unei asemenea căi de atac pe prevederile art. 311 alin. (1) din Codul de procedură penală, care prevede: „**Recursul împotriva încheierii judecătorului de instrucție privind aplicarea sau neaplicarea arestării preventive sau a arestării la domiciliu, privind prelungirea sau refuzul de a prelungi durata ei, privind liberarea provizorie sau refuzul liberării provizorii se depune de către procuror, învinuit, apărătorul său, reprezentantul său legal în instanța care a adoptat încheierea ori prin intermediul administrației locului de deținere, în termen de 3 zile de la data adoptării încheierii. Pentru persoana arestată, termenul de 3 zile începe să curgă de la data înmînării copiei încheierii.**”.

Prin urmare, prevederile art. 311 alin. (1) din Codul de procedură penală la moment fiind aplicabile și astfel Curtea de Apel Centru ar urma eventual să le aplice, însă în condițiile incertitudinii de constituționalitate, eventual declarându-se neconstituționale aceste prevederi în partea contestată, Curtea de Apel Centru nu le-ar aplica și recursul procurorului ar fi susceptibil de respingere ca inadmisibil, deoarece procurorul nu ar fi în drept să declare un asemenea recurs.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție

În speță, incidența dreptului constituțional la libertatea individuală și siguranța persoanei are premisă fundamentală în standardul aceleiași libertăți garantate și de Convenția europeană, textul căreia și conturează mai cu seamă limitările libertății individuale și siguranța persoanei, precum și, subiecții cu drept de a introduce un recurs împotriva unui mandat de arestare, de aceea, argumentarea incidenței dreptului la libertatea individuală și siguranța persoanei consfințit la art. 25 din Constituție va fi argumentată în context cu dreptul la libertate și siguranță garantat de art. 5 din Convenția europeană a Drepturilor Omului.

Potrivit **art. 25 din Constituție (Libertatea individuală și siguranța persoanei)**,

(1) Libertatea individuală și siguranța persoanei sunt inviolabile.

(2) Percheziționarea, reținerea sau arestarea unei persoane sunt permise numai în cazurile și cu procedura prevăzute de lege.

(3) Reținerea nu poate depăși 72 de ore.

(4) **Arestarea se face în temeiul unui mandat, emis de judecător, pentru o durată de cel mult 30 de zile. Asupra legalității mandatului se poate depune recurs, în condițiile legii, în instanța judecătorească ierarhic superioară.** Termenul arestării poate fi prelungit numai de către judecător sau de către instanța judecătorească, în condițiile legii, cel mult până la 12 luni.

(5) Celui reținut sau arestat i se aduc de îndată la cunoștință motivele reținerii sau ale arestării, iar învinuirea - în cel mai scurt termen; motivele reținerii și învinuirea se aduc la cunoștință numai în prezența unui avocat, ales sau numit din oficiu.

(6) Eliberarea celui reținut sau arestat este obligatorie dacă motivele reținerii sau arestării au dispărut.

În conformitate cu **art. 5 din Convenția europeană a Drepturilor Omului**,

1. Orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția următoarelor cazuri și potrivit căilor legale:

a. dacă este deținut legal pe baza condamnării pronunțate de către un tribunal competent;

b. dacă a făcut obiectul unei arestări sau dețineri legale pentru nerespectarea unei hotărâri pronunțate de un tribunal, conform legii, ori în vederea garantării executării unei obligații prevăzute de lege;

c. dacă a fost arestat sau reținut în vederea aducerii sale în fața autorității judiciare competente, atunci când există motive verosimile de a se bănuși că a săvârșit o infracțiune sau când există motive temeinice ale necesității de a-l împiedica să săvârșască o infracțiune sau să fugă după săvârșirea acesteia;

d. dacă este vorba de detenția legală a unui minor, hotărâtă pentru educația sa sub supraveghere sau despre detenția sa legală, în vederea aducerii sale în fața autorității competente;

e. dacă este vorba despre detenția legală a unei persoane susceptibile să transmită o boală contagioasă, a unui alienat, a unui alcoolic, a unui toxicoman sau a unui vagabond;

f. dacă este vorba despre arestarea sau detenția legală a unei persoane în scopul împiedicării pătrunderii ilegale pe teritoriu sau împotriva căreia se află în curs o procedură de expulzare ori de extrădare.

2. Orice persoană arestată trebuie să fie informată, în cel mai scurt termen și într-o limbă pe care o înțelege, asupra motivelor arestării sale și asupra oricărei acuzații aduse împotriva sa.

3. Orice persoană arestată sau deținută în condițiile prevăzute de paragraful 1 lit. c) din prezentul articol trebuie adusă de îndată înaintea unui judecător sau a altui magistrat împuternicit prin lege cu exercitarea atribuțiilor judiciare și are dreptul de a fi judecată într-un termen rezonabil sau eliberată în cursul procedurii. Punerea în libertate poate fi subordonată unei garanții care să asigure prezentarea persoanei în cauză la audiere.

4. **Orice persoană lipsită de libertatea sa prin arestare sau detenție are dreptul să introducă recurs în fața unui tribunal, pentru ca acesta să statueze într-un termen scurt asupra legalității detenției sale și să dispună eliberarea sa dacă detenția este ilegală.**

5. Orice persoană, victimă a unei arestări sau dețineri în condiții contrare dispozițiilor acestui articol, are dreptul la reparații.

Astfel, prin introducerea unui recurs de către procuror împotriva unui mandat de refuz în prelungirea arestării și de liberare provizorie, se admite o ingerință în dreptul la libertate și siguranță a persoanei garantat de art. 25 din Constituție și art. 5 din Convenția europeană, iar norma prevăzută la art. 311 alin. (1) din Codul de procedură penală contravine acestor prevederi, iar prin exercitarea de către procuror a căii de atac împotriva unui mandat de eliberare a persoanei din arest de către judecătorul de instrucție, se încalcă dreptul constituțional al persoanei la siguranță și la libertate individuală, deoarece conform art. 25 alin. (4) din Constituție combinat cu art. 5 § 4 din Convenția europeană, doar persoana arestată și apărătorul acesteia sunt subiecți cu drept de a introduce un recurs împotriva unui mandat de arestare și nici într-un caz procurorul împotriva unui mandat de eliberare a persoanei din arest.

În cazul eliberării persoanei din arest de către judecătorul de instrucție procurorul nu este în drept să conteste un asemenea mandat de eliberare, deoarece se încalcă dreptul constituțional al persoanei eliberate la siguranță și la libertate individuală garantat de art. 25 alin. (4) din Constituție combinat cu art. 5 § 4 din Convenția europeană.

Pentru garantarea realizării interesului public de luptă cu criminalitatea atunci când interesele justiției o cer, pe de o parte, și respectarea drepturilor și libertăților individuale ale persoanei, pe de altă parte, legiuitorul a pus la dispoziție procurorului mecanismul de revocare de către judecătorul de instrucție a liberării provizorii în condițiile prevăzute de art. 193 din Codul de procedură penală dacă se întrunesc condițiile legale, inclusiv, mecanismul de înlocuire a măsurii preventive de către judecătorul de instrucție în condițiile prevăzute de art. 195 din Codul de procedură penală, însă exercitarea unei căi de atac de către procuror împotriva unui mandat de eliberare din arest a persoanei este contrară art. 25 alin. (4) din Constituție și art. 5 § 4 din Convenția europeană, respectiv prin prevederile art. 311 alin. (1) din Codul de procedură penală în partea acordării dreptului procurorului de a ataca un mandat de refuz în arestare și/sau refuz în prelungirea duratei arestării și/sau mandat de liberare provizorie a persoanei de către judecătorul de instrucție, legiuitorul însăși a excedat cadrul constituțional și cel convențional admitând o ingerință nejustificată în dreptul fundamental la libertate și siguranță al persoanei, libertăți garantate de art. 25 din Constituție și art. 5 din Convenția europeană.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție

Prima face, nu s-ar observa că dreptul procurorului la introducerea unui recurs împotriva unui mandat de refuz în arestare sau de refuz în prelungirea duratei arestării, ori a unui mandat privind liberarea provizorie, ar constitui o ingerință în dreptul fundamental la libertate și siguranță a persoanei, garantat de art. 25 din Constituție și art. 5 din Convenția europeană.

Însă analizând prin prisma substanței acestor drepturi textul normativ constituțional și convențional, se poate conchide că deși ingerința în dreptul la libertate și siguranță garantat de art. 25 din Constituție și art. 5 din Convenția europeană este prevăzută de art. 311 alin. (1) din Codul de procedură penală, care-i conferă procurorului dreptul de a introduce un recurs împotriva unui mandat pronunțat de judecătorul de instrucție prin care s-a dispus refuzul în aplicarea arestării sau refuzul în prelungirea duratei arestării și/sau privind liberarea provizorie, adică este prevăzută de lege, această ingerință nu urmărește un scop legitim permis de art. 25 alin. (4) din Constituție combinat cu art. 5 § 4 din Convenția europeană. Astfel, ingerința în dreptul constituțional nominalizat nu este permisă de Constituție.

Dreptul la libertate și siguranță garantat de art. 25 din Constituție și art. 5 din Convenția europeană îi aparține individului dar nu procurorului ca reprezentant al statului, din contra acest drept presupune obligația corelativă a statului de a se abține de la asemenea ingerințe, fiind în acest sens o obligație negativă a statului.

Respectiv, dreptul de a introduce un recurs în fața unui tribunal împotriva unui mandat de arestare, de prelungire a arestării, de liberare provizorie (în partea motivelor care au servit la liberare provizorie cu care individul ar putea să nu fie de acord etc.), garantat de art. 25 alin. (4) din Constituție și art. 5 § 4 din Convenția europeană la fel îi aparține exclusiv persoanei și apărătorului ei, dar nu procurorului.

Or, conform art. 25 alin. (4) din Constituție, **arestarea se face în temeiul unui mandat, emis de judecător, pentru o durată de cel mult 30 de zile. Asupra legalității mandatului se poate depune recurs, în condițiile legii, în instanța judecătorească ierarhic superioară.** Termenul arestării poate fi prelungit numai de către judecător sau de către instanța judecătorească, în condițiile legii, cel mult până la 12 luni.

De aici se observă că, **arestarea se face în temeiul unui mandat iar asupra legalității mandatului de arestare se poate depune recurs**, ceea ce relevă că doar persoana arestată și apărătorul ei poate depune recurs asupra legalității mandatului, dar nu procurorul asupra legalității mandatului de liberare a persoanei din arest.

Chiar expres din textul art. 5 § 4 din Convenția europeană se relevă că, **orice persoană lipsită de libertatea sa prin arestare sau detenție are dreptul să introducă recurs în fața unui tribunal, pentru ca acesta să statueze într-un termen scurt asupra legalității detenției sale și să dispună eliberarea sa dacă detenția este ilegală.**

Deci orice persoană lipsită de libertatea sa prin arestare sau detenție are dreptul să introducă un recurs, dar nu procurorul. Or, procurorul nu este subiect investit cu un asemenea drept fundamental nici pe cale de excepție de la vreo regulă generală prevăzută de Convenția europeană. Pe cale de consecință, procurorul nu este în drept nici să introducă un recurs împotriva unui mandat de eliberare a persoanei din arest deoarece deja ilegalitatea detenției în continuare a fost verificată de un judecător care a repus persoana în libertate.

În caz de existență a riscurilor însă necunoașterea lor la data liberării provizorii sau în caz de încălcarea a obligațiilor aplicate prin mandat de liberare provizorie, conform art. 193 din Codul de procedură penală judecătorul de instrucție poate revoca liberarea provizorie, iar persoana poate fi arestată preventiv sau la domiciliu. La fel, în caz că după liberarea provizorie a persoanei, apar riscuri reale ce pot justifica arestarea, conform art. 195 din Codul de procedură penală, măsura preventivă poate fi înlocuită cu una mai severă. Astfel, asigurându-se interesul public și respectându-se echilibrul între interesul public și libertatea individuală a persoanei.

Pe cale de consecință, nu există o legătură rațională între dreptul procurorului de a introduce un recurs împotriva unui mandat pronunțat de judecător privind refuzul în arestare sau în prelungirea duratei acesteia și/sau privind liberarea provizorie și scopul legitim urmărit de a preveni riscurile sustragerii persoanei de la urmărirea penală și judecarea cauzei (Stogmuller contra Austriei, hotărâre din 10 noiembrie 1969, § 15); - riscul de a afecta înfăptuirea justiției (Wemhoff contra Germaniei, hotărâre din 27.06.1968, § 14); - riscul comiterii altor infracțiuni (Matznetter contra Austriei, hotărâre din 10 noiembrie 1969, § 9); - riscul producerii dezordinii publice (Letellier contra Franței, hotărâre din 26 iunie 1991, § 51).

Aceste riscuri dacă au existat și au fost tănuite la momentul liberării provizorii pot servi la revocarea liberării provizorii conform art. 193 din Codul de procedură penală, sau dacă aceste riscuri au apărut ulterior liberării provizorii pot servi la înlocuirea măsurii preventive cu una mai severă conform art. 195 din Codul de procedură penală, procurorul astfel dispunând de mecanismele necesare prevenirii unor asemenea riscuri atunci când ele sunt reale dar nu iluzorii.

În așa mod, exercitarea unui control ierarhic de către un tribunal a liberării persoanei de către un judecător de competența căruia ține verificarea legalității detenției sau arestării, urmare a introducerii unui recurs de către procuror care conform art. 25 alin. (4) din Constituție și art. 5 § 4 din Convenția europeană, nu este subiect cu drept de a declara un asemenea recurs, constituie o ingerință în dreptul la libertate și siguranță a individului în lipsa unei legături raționale cu scopul legitim urmărit.

Odată ce există măsuri legislative la fel de eficiente (art. 193 și art. 195 din Codul de procedură penală) și mai puțin intruzive pentru dreptul fundamental la libertate și siguranță, ingerința în aceste drepturi și libertăți prin norma de la art. 311 alin. (1) din Codul de procedură penală, în partea care-i conferă procurorului dreptul de a introduce un recurs împotriva unui mandat pronunțat de judecătorul de instrucție prin care s-a dispus refuzul în aplicarea arestării sau refuzul în prelungirea duratei arestării și/sau privind liberarea provizorie, este și disproporționată în coraport cu scopul legitim urmărit expus anterior.

Finalmente, considerăm prevederile art. 311 alin. (1) din Codul de procedură penală, în partea care-i conferă procurorului dreptul de a introduce un recurs împotriva unui mandat pronunțat de judecătorul de instrucție prin care s-a dispus refuzul în aplicarea arestării sau refuzul în prelungirea duratei arestării și/sau privind liberarea provizorie, ca fiind neconstituționale, deoarece depășesc cadrul constituțional și al Convenției europene în această materie și contravin prevederilor art. 25 alin. (4) din Constituție și art. 5 § 4 din Convenția europeană, potrivit cărora procurorul nu este investit cu un asemenea drept de a introduce un asemenea recurs, subiect cu drept de recurs este doar individul și apărătorul său în interesele persoanei titular al dreptului la libertate și siguranță.

F. Lista documentelor relevante

Toate materialele dosarului, iar în mod special: demersul procurorului privind prelungirea măsurii preventive sub formă de arest preventiv și actele anexate la demers; referința apărării cu actele anexate împotriva demersului procurorului; încheierea și mandatul judecătoresc nr. 16-1486/2024 din 09.01.2025 privind refuzul prelungirii duratei arestării preventive și liberarea provizorie sub control judiciar; recursul procurorului declarat împotriva încheierii și mandatului judecătoresc nr. 16-1486/2024 din 09.01.2025; referința apărării cu actele anexate împotriva recursului procurorului; cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate cu prezenta sesizare și a încheierii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării

Declar pe propria onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice.

Dosarul nr.16r-59/25
1-24142895-02-16r-15012025-2

ÎNCHEIERE

23 ianuarie 2025

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții de Apel Centru, în componența:
Președintele de ședință, judecătorul
Judecătorii

Silvia Cecan
Denis Băbălău și Vitalie Budeci

judecând în ședință judiciară închisă, cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată de avocatul Dumitru Buliga în interesele învinuitului Solonari Mihail, în cadrul cauzei penale la recursul depus de procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Vitalie Costișanu, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 9 ianuarie 2025.

A C O N S T A T A T:

1. În procedura Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale se află la etapa urmăririi penale cauza penală nr. 2024590581, de învinuire a lui Solonari Mihail Mihail în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (4) din Codul penal.
2. La data de 31.12.2024, procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Costișanu Vitalie a înaintat un demers cu privire la prelungirea termenului măsurii preventive - arestul preventiv pe un termen de 30 de zile în privința lui Solonari Mihail Mihail.
3. Prin încheierea din 13.12.2024, în privința învinuitului Solonari Mihail Mihail a fost aplicată măsura preventivă - arestul preventiv pentru o perioadă de 30 zile, care expiră la data de 11.01.2025, ora 16:50, iar demersul a fost depus în instanța de judecată la data de 31.12.2024, ora 11:12, cu respectarea termenului prevăzut de art. 308 din Codul de procedură penală.
4. La înaintarea prezentului demers procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Costișanu Vitalie a ținut cont de gradul prejudiciabil al infracțiunii și personalitatea învinuitului.
5. Astfel, infracțiunea care i se incriminează învinuitului Solonari Mihail Mihail prevăzută de art. 189 alin. (4) din Codul penal, se pedepsește cu închisoare de la 10 la 13 ani, respectiv se atribuie la categoria infracțiunilor deosebit de grave potrivit art. 16 din Codul penal, categorie de infracțiune care permite aplicarea măsurii preventive-arestul preventiv potrivit art. 176 alin. (2) din Codul de procedură penală.
6. Procurorul Costișanu Vitalie a menționat la înaintarea demersului privind prelungirea măsurii preventive - arestul preventiv în privința lui Solonari Mihail Mihail, existența unor riscuri prevăzute de Codul de procedură penală, care justifică prelungirea în continuare a arestului și sunt orientate spre o bună desfășurare a procesului penal, pentru, preîntâmpinarea eschivării de la organul de urmărire penală.
7. Conform datelor rezultate din urmărirea penală, ținând cont de modul de viață a învinuitului există presupunerea că acesta se poate ascunde de organul de urmărire

- penală, atât timp cât infracțiunea de care este învinuit a fost săvârșită cu implicarea mai multor persoane.
8. La moment organul de urmărire penală nu stabilit toate circumstanțele și împrejurările comiterii faptelor prejudiciabile, n-a depistat toate urmele infracțiunii și nici nu a identificat toți coparticipanții la comiterea faptei.
  9. Respectiv, alegerea unei alte măsuri preventive în privința învinuitului poate genera interacțiunea învinuitului cu ceilalți participanți în vederea cooperării poziției, pe care sa îi preîntâmpine cu privire la activitatea organului de urmărire penală, distrugerea probelor care încă nu au fost administrate de organul de urmărire penală, crearea de probe care să- i permită sustragerea de la răspundere penală, continuarea activității ilicite cât și efectuarea și altor acțiuni interzise de legislația în vigoare.
  10. Suplimentar, a indicat că urmează să se țină cont de faptul că Solonari Mihail Mihail nu este angajat în câmpul muncii, nu dezvoltă suficiente raporturi de dependență cu acest teritoriu ce i-ar garanta conduita conformă, iar drept urmare acesta va fi tentat să se sustragă urmăririi penale, mai ales în perspectiva condamnării sale, sau să împiedice aflarea adevărului prin cooperarea cu ceilalți învinuiți, influențarea părților vătămate, distrugerea probatoriului.
  11. Totodată, a subliniat că la înaintarea demersului privind prelungirea termenului arestului preventiv în privința lui Solonari Mihail Mihail a ținut cont de principiul proporționalității între dreptul persoanei la inviolabilitatea personală și desfășurarea normală a urmăririi penale, ajungând la concluzia că măsură preventivă - arestul preventiv va fi una proporțională pentru acest moment.
  12. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 9 ianuarie 2025, a fost admis parțial demersul procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Costișanu Vitalie, privind prelungirea măsurii preventive - arestul preventiv în privința învinuitului Solonari Mihail Mihail pe un termen de 30 zile, s-a aplicat măsura preventivă - liberarea provizorie sub control judiciar în privința învinuitului Solonari Mihail Mihail, născut la 20.11.1985, pe un termen de 30 zile, din 09.01.2025, ora 20:00 până la 08.02.2025 ora 20:00. Măsura preventivă alternativă - liberarea provizorie sub control aplicată în privința învinuitului Solonari Mihail Mihail fiind însoțită de obligațiile: să nu meargă în baruri și cluburi de noapte; să comunice organului de urmărire penală sau, după caz, instanței de judecată orice schimbare de domiciliu; să se prezinte în instanța de judecată ori de câte ori este citat; să nu săvârșescă acțiuni de natură să împiedice aflarea adevărului în procesul penal; să nu intre în legătură cu persoanele implicate pe cauza penală; să predea pașaportul judecătorului de instrucție, s-a eliberat Solonari Mihail Mihail din arest, s-a explicat învinuitului Solonari Mihail Mihail că potrivit prevederilor art. 193 alin. (1), (2) din Codul de procedură penală, liberarea provizorie poate fi revocată dacă se descoperă fapte și circumstanțe care nu au fost cunoscute la data admiterii cererii de liberare și care împiedică liberarea provizorie; învinuitul cu rea-credință nu îndeplinește obligațiile stabilite sau a săvârșit o nouă infracțiune cu intenție, în cazul revocării liberării provizorii, persoana este supusă arestării preventive sau arestării la domiciliu și s-a eliberat mandat de aplicare a măsurii preventive - liberarea provizorie

- f
- sub control judiciar în privința învinuitului Solonari Mihail Mihail, pe un termen de 30 (treizeci) zile.
13. Invocînd ilegalitatea încheierii judecătorului de instrucție, procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Vitalie Costișanu a înaintat cerere de recurs prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii și pronunțarea unei noi hotărîri prin care a prelungi învinuitului măsura preventivă, arestul preventiv pe un termen de 30 de zile.
  14. În ședința instanței de recurs din 23 ianuarie 2025, avocatul Dumitru Buliga în interesele învinuitului Solonari Mihail a înaintat o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, pentru controlul constituționalității cuvîntului „procuror” de la art. 311 alin. (1) Cod de procedură penală, care prevede că „Recursul împotriva încheierii judecătorului de instrucție privind aplicarea sau neaplicarea arestării preventive sau a arestării la domiciliu, privind prelungirea sau refuzul de a prelungi durata ei, privind liberarea provizorie sau refuzul liberării provizorii se depune de către procuror, învinuit, apărătorul său, reprezentantul său legal în instanța care a adoptat încheierea ori prin intermediul administrației locului de deținere, în termen de 3 zile de la data adoptării încheierii. Pentru persoana arestată, termenul de 3 zile începe să curgă de la data înmînării copiei încheierii.”, în timp ce conform art. 25 alin. (4) din Constituție „Arestarea se face în temeiul unui mandat, emis de judecător, pentru o durată de cel mult 30 de zile. Asupra legalității mandatului se poate depune recurs, în condițiile legii, în instanța judecătorească ierarhic superioară. Termenul arestării poate fi prelungit numai de către judecător sau de către instanța judecătorească, în condițiile legii, cel mult pînă la 12 luni”, și conform art. 5 § 4 din CEDO „Orice persoană lipsită de libertatea sa prin arestare sau detenție are dreptul să introducă recurs în fața unui tribunal, pentru ca acesta să statueze într-un termen scurt asupra legalității detenției sale și să dispună eliberarea sa dacă detenția este ilegală”, sesizarea Curții Constituționale pentru controlul constituționalității cuvîntului „procuror” de la art. 311 alin. (1) Cod de procedură penală, în corelație cu prevederile art. 25 alin. (4) din Constituție și art. 5 § 4 din CEDO și suspendarea procesului penal respectiv.
  15. Examinând materialele cauzei, în special a sesizării în speță, ținînd cont de opinia participanților la proces, Colegiul penal consideră necesar de a admite parțial sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate din următoarele considerente.
  16. Potrivit art. 7 alin. (3) – (3³) din Codul de procedură penală, în cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora. (3¹) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată

- din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate. Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune în termen de 5 zile prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează continuarea examinării în fond a cauzei. Însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă, cu excepția examinării demersurilor privind măsurile procesuale de constrângere. Instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională în termen de 5 zile de la data emiterii încheierii. Dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile indicate la alin.(3¹), instanța de judecată refuză, prin încheiere, ridicarea excepției de neconstituționalitate. Încheierea instanței de judecată este definitivă, însă argumentele privind dezacordul cu aceasta pot fi invocate în apel sau, după caz, în recurs împotriva hotărârii în fond.
- 17.Relevante speței sunt și prevederile pct.83 din Hotărârea Curții Constituționale din 09.02.2016, prevede că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale.
- 18.Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82, care la rândul său, prevede că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții, și anume, dacă obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.
- 19.Pct.107 din Hotărârea Curții Constituționale din 09.02.2016, prevede că în temeiul art.135 alin.(1) lit. a) și lit. g), sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale, de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza. O astfel de interpretare asigură principiul constituțional al independenței tuturor judecătorilor și soluționarea cauzelor și supremația Constituției în procesul de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale.
- 20.Respectiv, verificând întrunirea în cererea înaintată de către partea recurentă în cadrul ședinței de judecată, a condițiilor invocate în art.7 din Codul de procedură penală și în Hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova nr.2 din 09.02.2016, Colegiul penal a ajuns la concluzia de a admite cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată de avocatul Dumitru Buliga, pe motiv că prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei, norma supusă sesizării anterior nu a mai făcut obiectul controlului de constituționalitate.
- 21.În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a reiterat că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate cu care a fost investită prin articolul 135 alin.(1) lit. g) din Constituție presupune stabilirea corelației dintre normele contestate și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de pertinența

prevederilor pentru soluționarea litigiului în instanțele de judecată. Astfel, excepția de neconstituționalitate este un instrument de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale și poate fi ridicată doar în cadrul examinării unei cauze în instanța de judecată.

22. Trebuie de evidențiat că, în jurisprudența sa constantă, Curtea a reținut că excepția de neconstituționalitate trebuie să cuprindă trei elemente obligatorii: textul contestat din punctul de vedere al constituționalității (prevederea legală), textul de referință pretins a fi încălcat (prevederea constituțională) și motivarea de către autorul excepției a relației de contrarietate dintre cele două texte, adică motivarea neconstituționalității textului criticat.
23. Totodată, Colegiul indică că potrivit art.7 alin.(2) Hotărârea Curții Constituționale din 09.02.2016, prevede că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale, dacă există neconcordanțe între prevederile tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și prevederile prezentului cod, prioritate au reglementările internaționale.
24. Pct. 83 din Hotărârea Curții Constituționale din 09.02.2016, prevede că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale.
25. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82, care la rândul său prevede că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții și anume, dacă obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.
26. În continuare, instanța de recurs, ținând cont de prevederile legale sus enunțate, menționează că până în prezent o hotărâre a Curții Constituționale privind examinarea constituționalității prevederilor art. 311 alin. (1) din Codul de procedură penală, nu există, prevederile intabulate la art. 311 alin. (1) din Codul de procedură penală, vizează solicitările din cererea de recurs declarată, verificarea temeiniciei acestor acte constituind obiectul de studiu al instanței de recurs, totodată, prezenta sesizare a fost înaintată de către avocatul Dumitru Buliga în interesele învinuitului Solonari Mihail, care în speță deținea calitatea procesuală, fiind participant al procesului, motivele au fost întemeiate pe prevederile art. art. 4, 7, 20, 21, 25, 26, 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova, obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, este o normă a unui act legislativ, respectiv, circumstanțele în speță denotă întrunirea cerinței pct. 3 al paragrafului 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, prin urmare sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și verificarea constituționalității prevederilor art. 311 alin. (1) din Codul de procedură penală, urmează a fi admisă.

- 27.În altă ordine de idei, Colegiul menționează că solicitarea avocatului expuse în sesizare privind suspendarea procesului penal, urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.
- 28.Or, Colegiul reiterează că potrivit art. 7 alin. (3²) din Codul de procedură penală, ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune în termen de 5 zile prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează continuarea examinării în fond a cauzei. Însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă, cu excepția examinării demersurilor privind măsurile procesuale de constrângere. Instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională în termen de 5 zile de la data emiterii încheierii.
- 29.La caz, Colegiul reține că instanța de recurs a fost sesizată cu recursul procurorului declarat împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 9 ianuarie 2025, a fost admis parțial demersul procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Costișanu Vitalie, privind prelungirea măsurii preventive - arestul preventiv în privința învinutului Solonari Mihail Mihail pe un termen de 30 zile, s-a aplicat măsura preventivă - liberarea provizorie sub control judiciar în privința învinutului Solonari Mihail Mihail, născut la 20.11.1985, pe un termen de 30 zile, din 09.01.2025, ora 20:00 până la 08.02.2025 ora 20:00. Măsura preventivă alternativă - liberarea provizorie sub control aplicată în privința învinutului Solonari Mihail Mihail fiind însoțită de obligațiile: să nu meargă în baruri și cluburi de noapte; să comunice organului de urmărire penală sau, după caz, instanței de judecată orice schimbare de domiciliu; să se prezinte în instanța de judecată ori de câte ori este citat; să nu săvârșească acțiuni de natură să împiedice aflarea adevărului în procesul penal; să nu intre în legătură cu persoanele implicate pe cauza penală; să predea pașaportul judecătorului de instrucție, s-a eliberat Solonari Mihail Mihail din arest, s-a explicat învinutului Solonari Mihail Mihail că potrivit prevederilor art. 193 alin. (1), (2) din Codul de procedură penală, liberarea provizorie poate fi revocată dacă se descoperă fapte și circumstanțe care nu au fost cunoscute la data admiterii cererii de liberare și care împiedică liberarea provizorie; învinutul cu rea-credință nu îndeplinește obligațiile stabilite sau a săvârșit o nouă infracțiune cu intenție, în cazul revocării liberării provizorii, persoana este supusă arestării preventive sau arestării la domiciliu și s-a eliberat mandat de aplicare a măsurii preventive - liberarea provizorie sub control judiciar în privința învinutului Solonari Mihail Mihail, pe un termen de 30 (treizeci) zile.
- 30.Astfel, prin recursul declarat procurorul și-a exprimat dezacordul cu soluția judecătorului de instrucție în partea în care a examinat și soluționat demersul cu privire la prelungirea măsurii preventive, arestul preventiv în privința învinutului.
- 31.În acest sens, Colegiul nu va dispune suspendarea examinării procesului în sensul solicitat de avocat, or art. 7 alin. (3²) din Codul de procedură penală, pledează că, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă, cu excepția examinării demersurilor privind măsurile procesuale de constrângere, la caz, se atestă excepția care condiționează continuarea examinării cauzei, atâta timp cât, obiectul de studiu al instanței de recurs îl constituie demersul privind măsurile procesuale de constrângere, iar demersul de

prelungirea a arestului preventiv este asimilat cu o măsură procesuală de constrângere atîta timp cît conform art. 175 alin.(1) din Codul de procedură penală, măsurile cu caracter de constrângere prin care bănuitul, învinuitul, inculpatul este împiedicat să întreprindă anumite acțiuni negative asupra desfășurării procesului penal, securității și ordinii publice sau asupra asigurării executării sentinței constituie măsuri preventive.

32. Concluzia instanței la acest capitol este ghidată și de faptul că în speță urmează a fi asigurată efectuarea urmăririi penale într-un termen rezonabil, având în vedere faptul că părțile procesului pot continua examinarea cauzei după ridicarea excepției de neconstituționalitate, prin posibilitatea de a formula cereri și demersuri, de a examina probele prezentate, de a audia persoane etc.
33. În conformitate cu art. art. 7, 342, 364 din Codul de procedură penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru,-

DISPUNE :

Admite parțial sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată de către avocatul Dumitru Buliga în interesele învinuitului Solonari Mihail, privind verificarea constituționalității prevederilor art. 311 alin. (1) din Codul de procedură penală, prin prisma prevederilor art. art. 4, 7, 20, 21, 25, 26, 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

Expediază în adresa Curții Constituționale a Republicii Moldova, sesizarea de ridicare a excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 311 alin. (1) din Codul de procedură penală, înaintată de către avocatul Dumitru Buliga în interesele învinuitului Solonari Mihail, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

Continuă examinarea prezentei cauze în ordine de recurs.

Încheierea nu este susceptibilă de a fi atacată.

Președintele ședinței, judecătorul

Silvia Cecan

Judecătorii:

Denis Băbălău

Vitalie Budeci